

Oslo, 6. februar 2018

Til Stortingets energi- og miljøkomité

Innspill til Meld. St. 41 (2016-2017) Klimastrategi for 2030 – norsk omstilling i europeisk samarbeid

Naturvernforbundet viser til fellesinnspill med andre organisasjoner for å sikre utslippskutt nasjonalt, og presenterer her ytterligere innspill til behandlingen av klimameldingen.

Norske klimagassutslipp var 3 prosent høyere i 2016 enn i 1990, og nesten 5 millioner tonn høyere enn klimamålet for 2020. Framskrivningen viser at utslippene i 2020 fortsatt vil være over 3 millioner tonn høyere enn målet (51,8 mot 48,6 millioner tonn), og regjeringen har ikke et mål for hva utslippene skal være nasjonalt i 2030.

Det betyr at Norge må øke innsatsen i alle sektorer nasjonalt, i tillegg til at Norge bidrar mer til utslippskutt globalt gjennom klimafinansiering og regnskogbevaring.

Under følger noen konkrete forslag. For øvrig støtter vi mange av forslagene i Representantforslag 16 S (2017–2018).

Avgifter

Et hovedgrep for å redusere klimagassutslippene må være å øke CO₂-avgiften. Naturvernforbundet mener at CO₂-avgiften i 2020 må være økt til minst 1500 kroner/tonn.

For å oppnå globale utslippsreduksjoner og miljøforbedringer trengs det en strategi som gjør at det blir langt mindre attraktivt å ta i bruk jomfruelige ressurser, gjennom enten forbud, avgifter eller avtaler som produsentansvar – som et supplement til økte CO₂-avgifter på innenlandske utslipp.

Olje

Da regjeringen i oktober nedsatte klimarisikoutvalget, vedtok den samtidig et mandat hvor det blant annet står at «Utvalget har heller ikke som oppgave å foreslå tiltak for å redusere utslipp av klimagasser, spesifikke tiltak for tilpasninger til endret klima, eller endringer i petroleumsskattesystemet eller i norsk petroleumspolitik».

At utvalget som skal vurdere klimarisikoen i Norge, ikke tillates å se på norsk petroleumspolitik, viser at dette kun er et spill for galleriet. Vi ber derfor Stortinget om å endre mandatet til klimarisikoutvalget, slik at det inkluderer både petroleumsskattesystemet og norsk petroleumspolitik, og utsetter fristen fra 14. desember til 14. mars.

Videre er det på tide at Stortinget stanser den aggressive oljepolitikken som regjeringen fører. Stikk i strid med alle miljøvitenskapelige råd har denne regjeringen satt stadig nye rekorder i tildeling av oljelisenser. Vi ber derfor om at det ikke tildeles noen nye lisenser, og at tildeling av forhåndsdefinerte områder(TFO) avvikles.

Transport

Planlegging av en tredje rullebane på Gardermoen og en andre rullebane på Flesland må stanses. Statlige Avinors mål om at flytrafikken skal øke med fire prosent årlig i fem år, må tas bort. Nye rullebaner vil ha store negative konsekvenser og er i dag ikke gjenstand for utredninger eller alternativanalyser, slik som i veg- og banesektorene.

Nullvekstmål i klimameldingen fra 2012 for personbiltrafikken i de større byene må skjerpes. Naturvernforbundet foreslår at det settes et mål om at trafikken i de større byene reduseres med 20–30 prosent innen 2030. Målet bør gjelde all trafikk og ikke bare personbiltrafikken, men virkemiddelbruken kan og bør differensieres. For resten av landet bør det settes et mål om nullvekst.

Det bør innføres en ny belønningsordning for mindre og mellomstore byer/tettsteder, som sikrer statlig (med)finansiering av flere miljørelaterte tiltak. En betingelse for statlig støtte må være at kommunene kartlegger naturverdiene i kommunene og fører en arealpolitikk som reduserer transportomfanget, hindrer vekst i bilbruken og sikrer nærnatur og matjord mot nedbygging.

Elektrifisering, i kombinasjon med tiltak som demper transportomfanget, må være hovedstrategien for utslippsreduksjoner i transportsektoren. Økt bruk av biodrivstoff reiser nye utfordringer. Det må komme på plass en helhetlig plan som ser på hvor mye bioressurser som kan høstes, og under hvilke forutsetninger, gitt mål om å styrke naturmangfoldet og redusere klimagassutslipp, og hvordan ressursene bør brukes til å oppnå størst effekt i form av reduserte klimagassutslipp.

Bygg

All bruk av fossil energi til oppvarming må forbys. Når forbudet mot oljefyring er på plass, er det nødvendig å ta neste skritt, som bør handle om forbud mot fossil oppvarming av fjernvarme. Denne sektoren står for klimagassutslipp på mellom 50 000 og 200 000 tonn CO₂ årlig. Naturvernforbundet etterlyser også et forbud mot bruk av fossil gass til oppvarming, jamfør Stortingets behandling av energimeldingen. Vi frykter at et manglende forbud kan bidra til kostbare feilinvesteringer i oppvarmingssystemer og infrastruktur for fossil gass, som vil gjøre det vanskeligere å få til et forbud mot all fossil oppvarming av bygninger seinere. Et forbud mot bruk av fossil gass til oppvarming av bygninger bør gjelde fra seinest 2022.

Avfall

Kommunene må få et større ansvar for å realisere den sirkulære økonomien. Som en del av den lovpålagte husholdningsrenovasjonen bør kommunene få et tydeligere ansvar for å legge til rette for reparasjon, ombruk og gjenvinning.

Biogass produsert av reelle avfallsressurser fra blant annet husholdninger og landbruket gir et klimavennlig og bærekraftig drivstoff, som egner seg for bruk i tyngre kjøretøy, der elektrifisering ikke er like enkelt. Produksjon og bruk av slikt drivstoff bør stimuleres, som erstatning for fossilt drivstoff og mindre bærekraftig biodrivstoff.

Naturvernforbundet viser for øvrig til flere innspill til behandlingen av Meld. St. 45 (2016-2017) *Avfall som ressurs – avfallspolitikk og sirkulær økonomi*.